

نشست تخصصی " اثر افشای اطلاعات ثبت اختراع بر احتمال و کیفیت سرمایه گذاری خطرپذیر " روز چهارشنبه ۹۵/۶/۱۰ در موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی با سخنرانی آقای دکتر پویان خشابی (استادیار مدرسه مدیریت مونیخ) و با حضور جمعی از اساتید، اعضای هیئت علمی و کارشناسان اقتصادی برگزار گردید.

دکتر خشابی در ابتدا از اهمیت تامین مالی شرکت های نوآور و نوپا برای رسیدن به سودآوری سخن گفت و با ارائه مثال هایی از شرکت های بزرگ فعال در عرصه فناوری اطلاعات (IT) اظهار داشت: « یکی از راه های اولیه و موفق در دسترسی به منابع مالی برای صاحبان ایده های خلاقانه و جدید، تامین مالی از طریق شرکت های سرمایه گذار خطرپذیر است. این شرکت ها در ازای تملک بخشی از سهام شرکت نوآور به تامین مالی و ارائه مشاوره به آن می پردازند. به مرور با مشاهده سودآوری سرمایه گذاری خطرپذیر، شرکت های بزرگی که دارای منابع مالی فراوان و امکانات فنی و صنعتی بودند، گروه های زیرمجموعه - ای برای سرمایه گذاری خطرپذیر تشکیل دادند. هدف اصلی این شرکت های بزرگ سهام شدن در سودآوری نبود؛ آن ها تلاش می کردند که هیچ ایده ای را در حوزه فعالیت خود به رقبای جدید واگذار نکنند و همواره پنجره ای رو به تکنولوژی جدید داشته باشند. با اضافه شدن شرکت های بزرگ انتظار می رفت که تامین مالی از طریق این شرکت ها نسبت به شرکت های سرمایه گذار مستقل به سرعت فراگیر شود. اما تحقیقات نشان داد که بر خلاف انتظار استقبال صاحبان ایده و اختراع از شرکت های بزرگ چشمگیر نبود. صاحب نظران دلیل این رویداد را اصطلاحاً "سندرم شنا کردن با کوسه ها" به معنی نگرانی از سواستفاده و ربودن ایده توسط شرکت های بزرگ سرمایه گذار بیان کردند.»

وی در ادامه بیان کرد: « تصویب قانون جدید حمایت از مخترعان آمریکایی در سال ۲۰۰۰ فرصت بررسی رویداد بالا را فراهم آورد. طبق این قانون با گذشت ۱۸ ماه از درخواست ثبت ایده و اختراع، حتی اگر گواهی ثبت اختراع و ایده صادر نشده باشد، اطلاعات مربوط به آن در دسترس عموم قرار می گیرد. افشای اطلاعات بر اساس اعمال این قانون نگرانی صاحبان ایده را از سواستفاده شرکت های بزرگ سرمایه گذار از بین برد و صاحبان ایده نسبت به دوره پیش از تصویب قانون جدید، اطلاعات کلیدی خود را بیشتر با این شرکت ها به اشتراک گذاشتند. بنابراین پس از اجرای قانون جدید در سمت عرضه منابع مالی، شرکت های بزرگ سرمایه گذاری، بهتر، راحت تر و بیشتر با شرکت های نوآور قرارداد بستند. در سمت تقاضای منابع مالی نیز شرکت های نوآور دریافته اند که خودداری از همکاری با شرکت های بزرگ سرمایه گذار نمی تواند از اختراع و ایده آن ها محافظت کند و همچنین همکاری با شرکت های بزرگ سرمایه گذار به دلیل برخورداری از امکانات فنی مکمل، سودمندتر خواهد بود.»

در ادامه دکتر خشابی دو سوال را مطرح کرد:

۱. آیا نگرانی از سواستفاده بر کسب و کارهای نوآور تاثیر داشته است؟ و اگر داشته است چگونه؟
۲. افشای اطلاعات چگونه روی سرمایه گذاری خطرپذیر شرکت های بزرگ تاثیر گذاشته است؟

ایشان درباره داده‌ها و روش پژوهش خود گفت: « برای یافتن پاسخ سوالات مطرح شده از داده‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر در ایالات متحده آمریکا بین سال‌های ۱۹۹۵ و ۲۰۰۶ و از یک مدل آماری موسوم به Difference In Differences استفاده شده است. سه متغیر وابسته که به طور جداگانه به کار گرفته شده‌اند عبارت است از: ۱- متغیر مجازی عقد قرارداد بین شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذار و صاحبان ایده و اختراع. ۲- مدت زمان عقد قرارداد با شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذار. ۳- میزان سرمایه‌گذاری شرکت‌های بزرگ. متغیرهای مستقل نیز عبارتند از: ۱- متغیر مجازی که بازه زمانی را به پیش و پس از شوک تصویب قانون تقسیم می‌کند. ۲- متغیر مجازی که صنایع را به دو گروه اثرپذیر و خنثی تقسیم می‌کند. افشای اطلاعات یک اختراع صرفاً در صنایع اثرپذیر مانند صنایع دارویی و زیست‌فناوری قابلیت تجاری‌سازی و درآمدزایی دارد و تصویب قانون جدید بر صنایع خنثی مانند تولید نرم افزار اثرگذار نیست.»

او پس از تشریح مدل اقتصادی به کار گرفته شده در این پژوهش به بیان نکات و نتایج آن به شرح زیر پرداخت:

- تصویب قانون جدید حمایت از مخترعین آمریکایی اثر معنی‌داری روی تعداد قراردادهای تامین مالی بین شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذار و صاحبان ایده و اختراع داشته است.
 - با حذف دوره زمانی اوج‌گیری فناوری اطلاعات نیز نتایج همچنان پابرجا بوده است.
 - تعداد شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذار که موفق به عقد قرارداد با شرکت‌های نوآور می‌شوند پس از اجرای قانون جدید افزایشی معنی‌دار داشته است.
 - بعد از شوک حقوقی، قراردادهای تامین مالی در زمان کوتاه‌تری از عمر شرکت‌های نوپا و نوآور بسته شده است.
 - اجرای قانون جدید اثر معنی‌داری روی قراردادهای منعقد شده با شرکت‌های سرمایه‌گذار مستقل و کوچک نداشته است.
 - برای اطمینان از اینکه نتایج به دست آمده ناشی از یک رویداد جهانی نیست، تمامی محاسبات روی داده‌های کشور انگلستان نیز انجام گرفت و نتایج معنی‌دار نبود.
 - بررسی‌ها نشان می‌دهد تصویب قانون جدید روی تعداد قراردادها با شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذار که از شهرت چندانی برخوردار نبوده‌اند تاثیر مثبت و معنی‌داری داشته است.
- وی در جمع‌بندی سخنان خود اظهار داشت: « در این مطالعه برای اولین بار با استفاده از شوکی که در نظام حقوقی آمریکا اتفاق افتاده است توانستیم اثر افشای اطلاعات را بر افزایش تعداد قراردادهای تامین مالی بین صاحبان ایده و اختراع و شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذار نشان دهیم. بنابراین توجه به اقداماتی مانند تصویب قانون افشای اطلاعات که اثری مثبت بر کارایی تخصیص منابع مالی دارد، از اهمیت زیادی برخوردار است.»